



Екологічна політика та право

Інформаційно-аналітичний огляд

№ 11(2017)

1 серпня 2017 року

Щоб отримувати огляди, надішліть листа з текстом "отримувати weeklyupdates" на адресу office@rac.org.ua

Обговорення «акцентів»: <https://www.facebook.com/environmentalhighlightsukraine>

Архів оглядів: <http://www.rac.org.ua/oglyad/informatsiyno-analitychnyy-oglyad>

© Ресурсно-аналітичний центр "Суспільство і довкілля"

АКЦЕНТИ

ПОВНЕ НАБУТТЯ ЧИННОСТІ УГОДИ ПРО АСОЦІАЦІЮ: ЩО НОВОГО ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ?

Після складного і довгого процесу ратифікації європейською стороною Угоди про асоціацію між Україною та ЄС з 1 вересня Угода запрацює в повному режимі. Нагадаємо, що тимчасово застосовувалась лише низка положень з екологічної сфери, тому основна увага під час імплементації була приділена процесу апроксимації українського законодавства до норм та стандартів ЄС у сфері довкілля.

З осені положення щодо розробки стратегій, співпраці з ЄС у сфері довкілля, планування подолання наслідків стихійних лих та інших надзвичайних ситуацій, політики у сфері зміни клімату можуть отримати новий потужніший шанс бути належним чином імплементованими. Наразі питання прийняття оновленої екологічної стратегії вже два роки залишається невирішеним, а положення Додатку XXXI, які конкретизують напрямки співробітництва в питаннях зміни клімату, потребують суттєвого доопрацювання у зв'язку із новими зобов'язаннями України відповідно до ратифікованої минулого року Паризької угоди. Також потребує доопрацювання План заходів Кабінету Міністрів на виконання Угоди про асоціацію щодо конкретних кроків імплементації тих положень, які будуть застосовуватись з вересня цього року.

Обговорити у 

ГЛОБАЛЬНИЙ ПАКТ ДЛЯ ДОВКІЛЛЯ

24 червня 2017 р. у Сорбонні Президент Франції Макрон представив проект Глобального пакту для довкілля (Global Pact for the Environment), розроблений групою експертів під головуванням Лоран Фабіус (голова Конституційної Ради Франції, колишній міністр іноземних справ). У презентації взяли участь багато колишніх і діючих політиків, включаючи экс-Генсека ООН Пан Гі Муна та екс-губернатора Каліфорнії Арнольда Шварцнегера.

Ініціатива щодо пакту, вочевидь, має зовнішньо-політичну мотивацію, оскільки його презентація відбувалась на фоні розбіжностей між Францією та США щодо зміни клімату та візиту Президента США Трампа до Парижу у липні 2017 року. Останнім часом повідомляють, що Макрон має намір продовжувати просувати цю ініціативу і восени внести проект пакту на розгляд ГА ООН. Цьому передуватиме одноденна конференція, що відбуватиметься у Колумбійському університеті (Нью-Йорк, США).

[Проект Глобального пакту для довкілля](#) за змістом є комплексним міжнародно-правовим актом. Не зважаючи на повідомлення про те, що пакт спрямований на [встановлення фундаментальних екологічних прав людства](#), насправді його положення стосуються усього комплексу питань міжнародно-правової охорони довкілля - від зміни клімату до відомих принципів екологічного права (попередження, забруднювач платить тощо). Права людини, водночас, займають чільне місце у проекті акту, який інтегрував усі доробки міжнародного права з цього питання.

Обговорити у 

БЛІЦ-АНАЛІТИКА

ЩО НАС ЧЕКАЄ НА НАРАДІ СТОРІН ОРГУСЬКОЇ КОНВЕНЦІЇ У ВЕРЕСНІ?

11-15 вересня 2017 року у м.Будва (Чорногорія) відбудеться [шоста сесія Наради сторін Оргуської конвенції](#) (а також третя сесія Наради сторін Протоколу з РВПЗ). Будва – відомий курорт, але відпочивати їдуть не усі.

Ключовим питанням порядку денного для багатьох держав буде (не-)дотримання ними своїх зобов'язань. Навколо цих питань зосереджена наразі найбільша інтрига.

Українська делегація – після 13 років у статусі порушника – не має за що переживати. Несподівано, але [Нарада сторін не буде розглядати питання України взагалі](#), оскільки Комітет з питань дотримання дійшов [висновку](#), що Україна вже повністю дотримується своїх зобов'язань, прийнявши Закон «Про оцінку впливу на довкілля». Хоч закон ще й не діє, цього виявилось достатньо для такого висновку Комітету з питань дотримання. Нагадаємо, під нагляд конвенції Україна потрапила у 2004 році у зв'язку з розглядом справи щодо будівництва каналу Дунай-Чорне море. Найбільше здивування викликає те, що усі ці роки ключовими питаннями були невідповідна практика (реальність) та законодавство в Україні щодо участі громадськості, що й відображено в усіх попередніх рішеннях Наради Сторін Оргуської конвенції. Яким чином прийняття одного закону виявилось достатнім, залишається загадкою. У підсумку, Україну планують зняти «з контролю» з боку конвенції.

У компанію з Україною потрапив і ... Туркменістан, який також після 13 років у статусі порушника виходить з-під контролю органів конвенції. Виявляється, [на думку Комітету з питань дотримання](#) екологічні права вже реальність й там. Ключова проблема, яку ніби то вирішив Туркменістан – можливість іноземців бути членами громадських організацій, у тому числі екологічних. У підсумку, жодного рішення щодо Туркменістану приймати Нарада сторін не планує.

Драматичним обіцяє бути розгляд [проекту рішення](#) щодо дотримання конвенції Європейським Союзом. В останні кілька місяців у ЄС йшов складний процес погодження позиції щодо справи С/32. Нещодавно винесене рішення Комітету з питань дотримання свідчить про порушення права на доступ до правосуддя через практично відсутню можливість громадян звертатись до Суду ЄС з екологічних питань. Таке рішення викликало бурхливу реакцію з боку Європейської Комісії, яка запропонувала державам-членам відхилити проект рішення з цього питання. На останній Раді ЄС [пропозиція ЄК](#) була одноголосно відхилена, проте прийняте Радою [рішення щодо позиції ЄС](#) на переговорах у Будві є проблематичним. Головна проблема – це очевидна політика подвійних стандартів з боку ЄС. ЄС, по суті не бажаючи виправляти помилку, пропонує Нараді сторін не «затвердити» висновки Комітету, а «взяти до уваги». Більше того, рекомендації Наради сторін ЄС мав би лише «розглянути», а не виконувати. Це геть не відповідає попередній практиці і прецедентів такому немає. Рішення Ради ЄС залишило дуже вузький простір для переговорів. Делегація держав-членів ЄС не має достатньо голосів, щоб ухвалити на Нараді сторін рішення, яке б відповідало тексту, затвердженому для них Радою ЄС як директиви для переговорів. Водночас, делегація ЄС має достатньо голосів, щоб заблокувати будь-яке рішення, з яким він не погоджується. Блокування рішення щодо ЄС буде політично складним – це викличе бурхливу реакцію громадськості та ЗМІ в ЄС. Тож ЄС буде намагатись схилити на свій бік інші країни (ЄС потрібно принаймні 7 додаткових голосів на Нараді сторін для прийняття вигідного йому рішення).

Таким чином, українська делегація під час Наради сторін матиме лише один великий клопіт: підтримати ЄС і погодитись з таким підходом подвійних стандартів, чи утриматись від підтримки, наполягаючи на тому, що «закон один для всіх».